

**Πεντηκοστάριον
Χαρμόσουνον**
Τὸ Ταξίδι Συνεχίζεται
μέσα στὸ Φῶς τῆς Ἀναστάσεως
πρὸς τὴν Δόξα τῶν Ἑσχάτων

■ Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος

Ἡ ἐνέργεια τοῦ Βαπτίσματος*
«Τὸ Μυστήριον τοῦ Ὑδατος»

Στὸ μέσον τῶν πενήντα ἡμερῶν ποὺ ἐκτείνονται ἀπὸ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου μέχρι τὴν ἀγία Πεντηκοστή, ἐπὶ τρεῖς συνεχόμενες Κυριακὰς διαβάζουμε τρεῖς περικοπὰς –τοῦ Παραλυτικοῦ, τῆς Σαμαρείτιδος καὶ τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ– οἱ ὁποῖες μᾶς παραπέμπουν στὸ *Μυστήριον τοῦ Ὑδατος*. Ὅλες ἀναφέρονται στὸ νερὸ, κατὰ τὸν ἕναν ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, καὶ διὰ τοῦ *Μυστηρίου τοῦ Ὑδατος*, εἶναι φανερό, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννη θέλει νὰ μᾶς ὑπενθυμίσει τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος.

Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι ἡ Ἑορτὴ τοῦ Πάσχα εἶναι καὶ Ἑορτὴ τοῦ Βαπτίσματος: κατὰ τὴν Ἀναστάσιμην Ἀγρυπνία –τὴν θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ποὺ τελοῦμε τὸ Μέγα Σάββατο, καὶ ἡ ὁποία σηματοδοτεῖ τὸ πέρασμα ἀπὸ τὰ Πάθη καὶ τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου στὴν Ἑορτὴ τῆς ἐνδόξου Ἀναστάσεως Του– γίνονται στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία οἱ Βαπτίσεις, καὶ τὸ ἴδιο γίνεται καὶ σήμερον, ὅποτε αὐτὸ εἶναι ἐφικτό.

Τὸ Πάσχα εἶναι λοιπὸν ἡ Ἑορτὴ, κατὰ τὴν ὁποία τελοῦνται κατὰ προτίμησιν οἱ Βαπτίσεις καὶ ἐξαίτιας αὐτοῦ μᾶς παραπέμπει στὸ δικό μας Βάπτισμα. Ἀποτελεῖ μιὰ ὑπενθύμιση γιὰ τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς, ὅτι πεθάναμε καὶ ἀναστηθίκαμε μαζί με τὸν Χριστὸ καὶ ὅτι ὅλη μας ἡ χριστιανικὴ ζωὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ συνεχὴς προσπάθεια νὰ ἀναπτύξουμε τὶς *θεῖες ἐνέρ-*

γεις που δεχθήκαμε κατὰ τὸ Βάπτισμα, ὑποστηριζόμενοι πάντοτε ἀπὸ τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι, λοιπόν, οἱ τρεῖς αὐτὲς περικοπές, τοῦ Παραλυτικοῦ στὴν Προβατικὴ κολυμβήθρα που ἀκούσαμε τὴν περασμένη Κυριακὴ, τῆς Σαμαρείτιδος που ἀκούσαμε σήμερα καὶ τοῦ ἐκ γενετῆς Τυφλοῦ που θὰ ἀκούσουμε τὴν ἄλλη Κυριακὴ, μᾶς ὑπενθυμίζουν τὶς διαφορετικὲς πτυχές τῆς Χάριτος τοῦ Βαπτίσματος.

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ ἀναφερόταν στὸ ὅτι μὲ τὸ Βάπτισμα ὁ Κύριος θεράπευσε τὴν πνευματικὴ μας *παράλυση*, δεχθήκαμε μέσα μας τὴν *θεία ἐνέργεια*, ἡ ὁποία μᾶς ἐπιτρέπει νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸν λήθαργο, τὴν πνευματικὴ ἀκίνησία, στὴν ὁποία ἡ ἁμαρτία βύθισε τὴν ἀνθρωπότητα. **Τὸ** Βάπτισμα ἀπέδωσε τὴν *κίνηση* καὶ τὴν *ζωή*, τόσο στὸ σῶμα ὅσο καὶ στὴν ψυχὴ μας, καὶ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ δοξάζουμε τὸν Θεὸ μὲ ὅλο μας τὸ εἶναι.

Τὴν ἐπόμενη Κυριακὴ, τὸ εὐαγγέλιο τοῦ ἐκ γενετῆς Τυφλοῦ θὰ μᾶς θυμίσει, ὅτι μὲ τὸ Βάπτισμα ὁ Θεὸς ἀνοίγει τὰ πνευματικὰ μας μάτια, τὰ *μάτια τῆς ψυχῆς*. **Μὲ** τὴν ἁμαρτία ἔχουμε γίνει *τυφοὶ γιὰ τὶς θεῖες πραγματικότητες*, χάσαμε τὴν αἴσθηση τοῦ Θεοῦ, γίναμε ἀναίσθητοι ὡς πρὸς τὸ ἀξιῶμά μας ὡς τέκνων τοῦ Θεοῦ καὶ χρειάζεται ἡ Χάρις τοῦ Βαπτίσματος, γιὰ νὰ θεραπευτεῖ αὐτὴ ἡ *τύφλωση* διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος που μᾶς δίδεται κατὰ τὸ Βάπτισμα.

* * *

Σήμερα, στὸ περιστατικὸ τῆς συναντήσεως τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴν Σαμαρείτιδα, γίνεται φανερό, ὅτι οἱ *θεῖες αὐτὲς ἐνέργειες*, τὶς ὁποῖες δεχόμαστε στὴν καρδιά μας τὴν ἡμέρα που βαπτίζομαστε, εἶναι σὰν τὸ *ὔδωρ τὸ ζῶν*, τὸ ζωντανὸ νερὸ που ἀναβλύζει αἰῶνια ζωή.

Τί σημαίνει αὐτό; **Σημαίνει** ὅτι, σὲ κάθε ἄνθρωπο, ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι πλασμένος κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ἂν ἡ εἰκόνα αὐτὴ δὲν ἔχει «μουντζουρωθεῖ», δὲν ἔχει κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο ἀμαυρωθεῖ, ὑπάρχει μιὰ κάποια αἴσθηση τοῦ Θεοῦ, μιὰ ἔμφυτη κίνηση πρὸς Αὐτόν, καὶ μιὰ *ἠθικὴ συνείδηση*, που τὸν κάνει νὰ νιώθει ἐνστικτωδῶς τι εἶναι καλὸ καὶ τι κακό, καὶ νὰ κλίνει πρὸς τὴν ἐπιθυμία τοῦ ἀγαθοῦ. **Καὶ** ἔρχεται ἡ ἁμαρτία καὶ μουδιάζει καὶ κάνει ἀτροφικὴ τὴν εἰκόνα αὐτὴ τοῦ Θεοῦ μέσα μας, τὴν ἐμποδίζει νὰ λειτουργεῖ ἀποτελεσματικὰ. **Ἡ** ἁμαρτία ἐμποδίζει τὴν ἐσωτερικὴ ἐκείνη εὐαισθησία που ἔπρε-

πε να έχουμε από την στιγμή που είμαστε πλασμένοι κατ' εικόνα Θεού.

Ἡ Χάρις τοῦ Βαπτίσματος, ἀντιθέτως, διεγείρει ὅλα αὐτὰ μέσα μας καὶ ὄχι μόνο, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξυψώνει, σφραγιζοντάς τα, κατὰ κάποιον τρόπο, μὲ τὴν *ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ*. Διὰ τοῦ Βαπτίσματος γεννιέται μέσα μας μιὰ ἐνδόμυχη αἴσθησις, ποὺ μᾶς κάνει νὰ ἀντιλαμβανόμαστε ὅτι εἴμαστε τέκνα Θεοῦ. **Ὅ**πως λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα στενάζει καὶ κράζει μέσα μας, «ἄββᾶ ὁ πατήρ» (Γαλ. δ' 6). **Τὸ** Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι Πνεῦμα υἰοθεσίας, καὶ τὸ Βάπτισμα ἀποκαθιστᾶ μέσα μας τὴν *ιδιότητα* αὐτῆ τοῦ υἱοῦ, μᾶς δίνει τὴν αἴσθησις τῆς *θείας πατρότητας*. **Ἡ** Χάρις τοῦ Βαπτίσματος ἂν ξέρομε νὰ τὴν δεχθοῦμε καὶ νὰ τὴν καλλιεργήσουμε, μᾶς κάνει εὐαίσθητους στὸν Θεό, ἐπιτρέπει νὰ Τὸν γνωρίσουμε μὲ τὴν καρδιά μας καὶ ὄχι μόνο διανοητικά, ἐγκεφαλικά, ἀλλὰ μὲ μιὰ ἐκ βαθέων κίνηση τοῦ εἶναι μας, τῆς καρδιάς μας. **Αὐτὸ** εἶναι τὸ *ὔδωρ τὸ ζῶν* ποὺ ἀναβλύζει μέσα μας.

Ἡ θεία αὐτὴ ἐνέργεια μᾶς κάνει ἐπίσης νὰ ἀγαπᾶμε τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀλλὰ καὶ τὸν διπλανό μας καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας. **Εἶναι** ταυτόχρονα *φῶς* καὶ *ἐσωτερικὴ ὁρμή*, ποὺ μᾶς καθιστᾶ ἱκανοὺς νὰ συμπαθοῦμε, νὰ εἴμαστε φιλόανθρωποι πρὸς κάθε ἄνθρωπο, νὰ συγχωροῦμε ὅποιον μᾶς προσβάλλει ἢ μᾶς μισεῖ. **Μᾶς** καθιστᾶ πράγματι, διότι ἡ συγχώρηση πρὸς τοὺς ἀδικοῦντες καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς ὅποιον, κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, μᾶς ἔχει πληγώσει ἢ μᾶς μισεῖ, ἡ συγγνώμη πρὸς ὅσους μᾶς ἀδικοῦν, εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν σημεῖο, ὅτι ἡ *θεία αὐτὴ ἐνέργεια* λειτουργεῖ μέσα μας. **Καὶ** τότε, ἡ ψυχὴ μας καθίσταται καθαρὸς καθρέφτης, ὅπου μποροῦμε νὰ ἀντικρίσουμε τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. **Ναί**, ἡ Χάρις τοῦ Βαπτίσματος ὅλα αὐτὰ μπορεῖ νὰ τὰ δημιουργήσει μέσα μας.

* * *

Μὰ ἴσως θὰ μοῦ πεῖτε: «**Ἐ**μεῖς ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ νιώθουμε ἔτσι. **Ἀ**σφαλῶς μπορεῖ νὰ ὑπάρχει μέσα μας κάτι περισσότερο, παρὰ ἂν δὲν εἴχαμε λάβει τὸ Βάπτισμα, ἀλλὰ δὲν νιώθουμε κάτι ιδιαίτερο».

Ἀκριβῶς, ἂν τὸ Βάπτισμα ξυπνᾷ μέσα μας μιὰ αἴσθησις τοῦ Θεοῦ, προτίμησις τοῦ Θεοῦ, μιὰ ἔλξη πρὸς

Αὐτὸν καὶ μιὰ διάθεσι καθολικῆς ἀγάπης γιὰ ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας, ἀφήνει ὅμως νὰ ὑπάρχουν μέσα μας, στὴν ἀρχή, καὶ ἄλλες τάσεις, ποὺ τὶς νιώθουμε ἔντονα, τάσεις ποὺ προέρχονται ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὀνομάζει «*παλαιὸν ἄνθρωπον*».

Ἄλλὰ τὸ Βάπτισμα μᾶς δίνει τὴν δύναμη νὰ τὶς πολεμήσουμε· αὐτὸ τὸ *φῶς*, αὐτὴ ἡ *ἐλξη*, αὐτὴ ἡ ροπή, ἡ *ἐφραση* ποὺ τὸ Πνεῦμα βάζει μέσα μας εἶναι δύναμη ἐξαιρετικὰ ἰσχυρὴ πού, ἂν προσέξουμε, ἂν ξέρουμε νὰ τὴν ἀκοῦμε καὶ νὰ τὴν χρησιμοποιοῦμε, θὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ πολεμήσουμε ὅλες τὶς ἄλλες τάσεις.

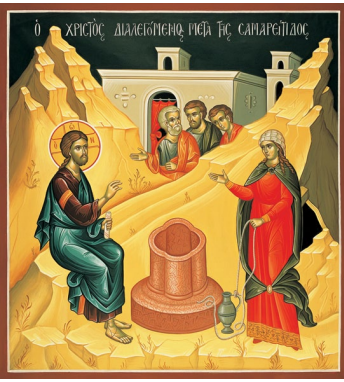
Ἄλλὰ ἡ Χάρις αὐτὴ δὲν τὶς ἐμποδίζει νὰ ὑπάρχουν μέσα μας, εἴτε ὡς ἐγωϊστικὲς ἀπολαύσεις, εἴτε ὡς διάθεσι νὰ προστατεύσουμε τὸν παλαιὸ αὐτὸν ἄνθρωπο. **Ἐ**νάντια σ' αὐτὸ πρέπει νὰ ἀγωνιστοῦμε: ἐνάντια στὴν τάση μας νὰ ἀντιστεκόμαστε, νὰ μαχόμαστε, νὰ μισοῦμε ὅ,τι ἀντιτίθεται στὸν παλαιὸ ἄνθρωπο, μὲ πρῶτο πρῶτο τὸν διπλανό μας. **Κ**αὶ μποροῦμε νὰ ἀγωνιστοῦμε χάρις σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ κατοικεῖ μέσα μας. **Μ**ποροῦμε ὅμως καὶ νὰ ἀφεθοῦμε νὰ μᾶς κυβερνοῦν οἱ κακὲς αὐτὲς τάσεις, μποροῦμε νὰ δίνουμε τὴν συγκατάθεσή μας σ' αὐτές, στὴν καθημερινή μας ζωὴ, μὲ τοὺς ἐγωϊσμούς, τὰ μίση, τὸν θυμὸ ἢ τὸν φθόνο ποὺ ἐνυπάρχουν μέσα μας, καὶ τότε ματαίως ἀνοιξαν τὰ πνευματικὰ μάτια μας.

Ἐνας Πατὴρ τῆς ἐρήμου ἔλεγε: «**Ε**κείνος ποὺ θέλει νὰ δεῖ τὸν Θεό, ἀλλὰ θυμώνει, μοιάζει μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ βγάζει τὰ μάτια του, ἀλλὰ θέλει νὰ ἔχει δυνατὴ ὄρασι».

Ἄν δὲν ἀγωνιζόμαστε ἐναντίον τῶν τάσεων αὐτῶν τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τῆς εὐερεθιστότητας, τῶν ἄτακτων ἀπολαύσεων κάθε λογῆς, τῶν ὑπερβολικῶν ἀνέσεων καὶ τῆς προσωπικῆς ἱκανοποίησης, κυρίως δὲ ἂν δὲν παύσουμε νὰ καλλιιεργοῦμε μέσα μας τὶς τάσεις τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς μνησικακίας, ἂν κρατοῦμε ἐχθρα πρὸς τὸν ὅποιονδήποτε, τότε ἐμποδίζουμε τὸ ζῶν αὐτὸ ὕδωρ νὰ ἀναβλύξει πράγματι μέσα μας, φράζουμε κατὰ κάποιον τρόπο τὴν πηγὴ αὐτὴ ποὺ ὁ Χριστὸς ἀνήγγειλε στὴν Σαμαρείτιδα.

* * *

Ἦλος ὁ σκοπὸς τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς εἶναι ἀκριβῶς νὰ τὴν ἀφήσουμε νὰ ρέει μέσα μας. **Ἐ**ργο τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς εἶναι νὰ ἀφήσουμε τὸ ζωντανὸ αὐτὸ νερὸ νὰ μεταμορφώσει ὅλη τὴν ὑπαρξή μας. **Εἶ**ναι τὸ ζῶν ὕδωρ ποὺ ἀνέ-

βλυσε ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ξεδιψᾶμε, ὅταν μετέχουμε στὰ Μυστήρια· τὸ ζωντανὸ αὐτὸ νερὸ μποροῦμε νὰ τὸ ἀντιλαμβανόμαστε μέσα μας, ἀλλὰ εἶναι θεῖα πραγματικὰ προσελεύσεως. **Δ**ὲν εἶναι μιὰ ἀπλῆ ἔμφυτη ἀνθρώπινη τάση, ἀλλὰ ὄντως ὁ καρπὸς τῆς παρουσίας τῶν θεῶν ἐνεργειῶν, τῆς ζωῆς τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος, τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἔστειλε στὴν

Ἐκκλησία καὶ στοὺς ἀνθρώπους τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, πῦρ καὶ ταυτόχρονα ὕδωρ ζῶν.

Ἦ Ὅλα αὐτὰ εἶναι ζωντανὰ μέσα μας. Ἡ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, μὲ πρώτους τὸν ἴδιο τὸν Κύριο καὶ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, μᾶς καλεῖ νὰ προσευχόμαστε πάντοτε στὴν ζωὴ μας, νὰ μὴν ἀφήνουμε, ὅσο εἶναι δυνατόν, οὔτε μιὰ στιγμή νὰ περνάει χωρὶς νὰ ὑψώνουμε τὴν καρδιά μας στὸν Θεό, χωρὶς νὰ προσκολλόμαστε μὲ ἀγαπητικὴ τάση πρὸς Αὐτόν, μὲ τὴν συναίσθηση ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Πατέρας μας, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἐγγεγραμμένο στὴν καρδιά μας.

Ἐὰν δὲν τὸ κάνουμε, δὲν ζοῦμε πραγματικὴ πνευματικὴ ζωὴ. Ἀντιθέτως, ἂν τὸ ἐπιδιώκουμε, ἂν θέτουμε σὲ ἐφαρμογὴ τὶς συμβουλές τῶν Πατέρων μας, ἔ... τότε, τὸ ζωντανὸ αὐτὸ νερὸ σιγὰ σιγὰ θὰ κελαρύξει ὅλο καὶ ἐντονότερα μέσα μας. **Θ**ὰ ἀκοῦμε τὸ κελάρυσμά του καὶ θὰ μᾶς γεμίσει μὲ χαρὰ, μὲ εἰρήνη, χαρὰ καὶ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ὅπως ὁ Κύριός μας ἦρθε γιὰ νὰ τὶς φέρει: ὄχι εἰρήνη κατὰ κόσμον, ὄχι χαρὰ κατὰ κόσμον, ἀλλὰ χαρὰ ἐνδόμυχι, βαθειά, φωτεινὴ, ποὺ τίποτε γήινο δὲν θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς τὴν προσφέρει.

* * *

Ἐἴθε ὁ Κύριος νὰ μᾶς χαρίζει ἀφθονο τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν, νὰ νιώθουμε ὅλο καὶ ἐντονότερα τὴν θεία υἰοθεσία, νὰ συνειδητοποιοῦμε τὴν χωρὶς ὅρια ἀγάπη ποὺ ἔχει ὁ Πατὴρ γιὰ μᾶς, τὴν υἱικὴ ἀγάπη ποὺ διεγείρει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον πρὸς τὸν προσφιλέστατο Πατέρα.

Αὐτῷ ἡ δόξα, σὺν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!

□

(*) π. Πλακίδα Deseille, «Πάσχα τὸ αἰώνιο πέρασμα», σελ. 95-102, ἐκδόσεις «Ἔαρ», Μάιος 2021. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.